

Karel IV. vlastní životopis – Vita Caroli Quarti

K sepsání vlastního životopisu vedly Karla IV. nejspíše dva důvody. Prvním se stal ten, že mu nešlo pouze o snahu popsat a obhájit jeho záměry, před budoucími generacemi, ale hlavně i před jeho současníky (v kronikářském smyslu). Druhým neméně důležitým prvkem se stává tzv. „knížecí zrcadlo“ (i proto se nejedná o klasický životopis), které má za úkol popsat ideální vlastnosti panovníkovi tak, aby se dokázal připravit na panovnické úkoly, dobře spravovat svůj úřad a stal se hodným následování. Oproti ostatním panovnickým autobiografiím, které zdůrazňují hrdinské činy a heroičnost panovníků se liší zejména stylizováním Karla IV. jako racionálně myslícího politika i panovníka.

Vita Caroli je členěna na dvě části, ty obsahují 20 nestejněměrných kapitol. V kapitolách se objevují jednotlivé etapy z Karlova života, nenavazují na sebe tzn. nevytváří na sebe navazující popis života Karla IV. Z 20 kapitol je prvních 14 uvedeno předmluvou, objevuje se v nich líčení Karlova mládí (ovlivněno Augustinovými Confessiones) a politického úsilí do roku 1340. Celé této části je autorem sám Karel IV., je zde užito „ich“ formy. Poslední část tj. 6 kapitol popisuje události z let 1341 – 1346, kdy byl Karel IV. římským králem, zde je užito „er“ formy a jiného stylu, proto je pravděpodobné, že autorem je někdo jiný než Karel IV.

Dílo se nám dochovalo v latinské, staročeské a středohornoněmecké podobě. Podařilo se také zjistit, že rukopisy, které jsou dochované v latině, jsou starší než ty ve staročeštině.

K prvnímu vydání latinského textu Karlova životopisu došlo díky Reineru Reinecciovi v Helmstedtu a to v roce 1584 v díle *Chronicum Hierosolymitanum*, 2. díl, str. 14 – 39. V Čechách se poprvé objevuje díky Josefu Emlerovi v ediční řadě FRB III., zde editor opatřil k latinskému textu staročeský překlad, za který poprvé připojil také překlad středohornoněmecký.

Literatura:

M. Bláhová, *Kroniky doby Karla IV.*, Praha 1987.

J. Nechutová, *Latinská literatura českého středověku do roku 1400*, Praha 2000.

Překlad:

Vita Karoli Quarti. Karel IV. vlastní životopis. Edd. J. Pavel – B. Ryba, Praha 1978.

Edice:

Vita Caroli IV. Ed. Josef Emler. FRB III. Praha 1878–1882, s. 323–418.

<http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=142&page=359>